

УДК

37.011:377.3

Яна ШУГАЙЛО

Київський національний університет технологій та дизайну,
Україна

ВИКОРИСТАННЯ ІНСТРУМЕНТІВ «ДЕРЕВО ПРОБЛЕМ» ТА «ДЕРЕВО РІШЕНЬ» В ПРОЄКТНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ З ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

***Мета.** Висвітлити можливості використання інструментів «дерево проблем» та «дерево рішень» при підготовці майбутніх фахівців з професійної освіти до проєктної діяльності.*

***Ключові слова:** проєктна діяльність, професійна освіта, причинно-наслідкові зв'язки.*

***Методи досліджень.** Аналіз наукових джерел, узагальнення і систематизація.*

***Результати досліджень.** Проєктна діяльність є універсальним інструментом, що створює передумови для розвитку ключових компетентностей майбутніх фахівців з професійної освіти. Науковці [1] визначають проєктну діяльність як конструктивну діяльність особистості, спрямовану на розв'язання значущої проблеми. Вона має унікальні характеристики, оскільки пов'язана із формуванням ідеального образу майбутнього, передбаченням результатів діяльності і оцінкою її наслідків. Проєктна діяльність починається з етапу планування, визначення мети, завдань проєкту, способів їх реалізації. Планування є ефективним, якщо у майбутніх фахівців сформовані уміння й навички визначення причинно-наслідкових зав'язків. Тому, на нашу думку, важливо в процесі підготовки ознайомити їх із простими у використанні інструментами: «дерево проблем», «дерево рішень». «Дерево проблем» може бути побудоване як у вигляді таблиці, так і з використанням спеціальних шаблонів. На центральному рядку розміщується проблема (стовбур дерева), на рядках знизу – причини (корені дерева), на рядках зверху – негативні наслідки проблеми (гілки). Після визначення причин першого порядку і заповнення відповідних комірок, додаються рядки і комірки для заповнення причин другого порядку, що дозволяє провести ґрунтовний аналіз. Після заповнення рядку із наслідками першого порядку – додається рядок із комірками для*

внесення наслідків другого порядку. Єдиною вимогою є симетричність заповнення комірок-причин та наслідків, кожній причині відповідає певний наслідок. Приклад скороченого варіанту «дерева проблем» (декілька причин внесено в одну комірку) представлено в таблиці.

Таблиця - «Дерево проблем»

Негативний наслідок 1. Брак кваліфікованих робітників на ринку праці	Негативний наслідок 2. Низька конкурентноздатність випускників
Проблема: низька популярність у абітурієнтів професійної освіти порівняно з вищою освітою	
Причина 1. Недостатня поінформованість абітурієнтів про потреби ринку праці; формально проведена профорієнтаційна робота; низька популярність профосвіти у батьків абітурієнтів.	Причина 2. Невідповідність якості й змісту профосвіти потребам ринку праці; застаріла матеріально-технічна база закладів профосвіти.

Після розробки «дерева проблем» здобувачі освіти створюють «дерево рішень», що є дзеркальним відображенням «дерева проблем» із позитивними формулюванням. Проблема трансформується в мету проекту (підвищення популярності професійної освіти), причини проблеми стають завданнями проекту (1) інформування абітурієнтів про потреби ринку праці; проведення послідовної профорієнтаційної роботи; просвітницька робота з батьками абітурієнтів; 2) узгодження якості й змісту профосвіти із потребами ринку праці; модернізація матеріально-технічної бази закладів профосвіти), а наслідки – ефектами проекту (1. збільшення кількості кваліфікованих робітників на ринку праці; 2) висока конкурентноздатність випускників).

Висновок. За умови правильного використання зазначені інструменти дозволяють уникнути помилок на етапі планування проектної діяльності. Вони допомагають майбутнім фахівцям чітко визначати мету та завдання, ефекти проекту, що є передумовою для успішної реалізації проектів.

Література

1. Уйсімбасва М. Проектна діяльність: теоретичні аспекти. *Витоки педагогічної майстерності*. 2014. Вип. 13. С. 258 - 263.